

Voordrachten 1869:

Nieuwe Rotterdamsche courant, 12 december 1868:

Rotterdam 11 December.
Met genoegen verneemt men, dat onze verdienstelijke landgenoot **J. J. Cremer**, op herhaalde uitnoodiging van eenige stadgenooten, besloten heeft, in drie spreekbeurten, op nader aan te kondigen avonden, in de maanden Januarij en Februarij a. s. voordragten te houden van eenige hoofdstukken uit zijne *Anna Rooze*, waarvan de 2de druk ter perse is, zoo als o. a. Anna's vertrek van de kostschool, De geschiedenis van Hanneke Schoffels, Anna's laatste nacht op de Runt, Haar reis naar Utrecht, Het pleidooi van Oscar van Breeland, De storm enz. De inteeckenlijsten voor het bijwonen dezer spreekbeurten zullen binnen weinige dagen bij drie of vier boekhandelaars alhier gereed liggen.

Nieuwe Rotterdamsche courant, 31 december 1868:

De INTEEKENLIJSTEN voor het bijwonen der
Drie Voordrachten door den Heer J. J. Cremer,
van 's Hage, alhier op **12, 16 Januarij** en **17 Februarij** te houden, over onderwerpen uit zijn Roman **ANNA ROOZE**, liggen van heden gereed bij de Boekhandelaars M. J. MENSING, Hoogstraat; M. WIJT & ZONEN, Beursplein; J. SCHULTZ JACOBI, Steiger, en bij den Custos van het gebouw der Maatschappij Tot Nut van 't Algemeen. (23490)

Nieuwe Rotterdamsche courant, 8 januari 1869:

DE INTEEKENLIJSTEN
VOOR HET BIJWONEN DER
DRIE VOORDRACHTEN
door den Heer J. J. **CREMER,**
van 's HAGE, alhier op **12, 26 Januarij** en **17 Februarij** te houden, over onderwerpen uit zijn Roman **ANNA ROOZE**, liggen van heden gereed bij de Boekhandelaars M. J. MENSING, Hoogstraat; M. WIJT & ZONEN, Beursplein; H. SCHULTZ JACOBI, Steiger, en bij den Custos van het gebouw der Maatschappij Tot Nut van 't Algemeen. 23490

Nieuwe Rotterdamsche courant, 31 januari 1869:

TWEEDE VOORDRACHT
 van den Heer
J. J. CREMER, van 's Hage,
 op Maandag 1 Februari 1869,
 des avonds ten 8 ure,
 in de Zaal der Maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen*.
 ONDERWEEF: **ANNA ROOZE** tegenover
 haar Voogd, den vrek Lying, en haar laatste
 nacht op het Kasteel de Runt.
 Toegangbiljetten voor deze Voordracht à
 f 1 zijn te bekomen bij de Boekhandelaren M. J.
 MENSING, M. WIJT & ZONEN, H. SCHULTZ
 JACOBI en bij den Custos van bovengenoemd
 Gebouw. 2289

Arnhemsche courant, 6 februari 1869:

* Harlingen, 4 febr. Gisteren avond hield de
 vereeniging „Tot Nut en Genoegen” werkende tot plaat-
 selijk nut, eene harer wintervergaderingen, waarin de heer
 Uden Masman van Vierhuizen optrad als redenaar en eene
 allergeestigste voordragt gaf over *Eutopia*, terwijl de
 heer Brandsma een vers van **Cremer** zeer schoon voor-
 droeg. Wat deze vergadering hooger belang gaf, was
 de uitreiking van een zwaren lepel en vork van zilver,
 met toepasselijke inscriptie aan kapt. Klaas de Groot
 wegens betoonde menschlievendheid en moed bij het
 redden van drenkelingen uit levensgevaar in het ijs,
 op 22 januarij jl.

Nieuwe Rotterdamsche courant, 16 februari 1869:

Derde of laatste
VOORDRACHT
 van den Heer 3243
J. J. CREMER, van 's Hage,
 OP WOENSDAG 17 FEBRUARIJ 1869,
 des avonds ten 8 ure,
 in de Zaal der Maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen*.
 ONDERWERF uit **ANNA ROOZE**: Plei-
 dooi van Oscar van Breeland, Janneman te Rot-
 terdam, Slot der Geschiedenis van Hanneke Stoffels.
 Toegangkaarten zijn à f 1 verkrijgbaar bij de
 Boekhandelaars M. J. MENSING, M. WIJT &
 ZONEN, H. SCHULTZ JACOBI en bij den Custos
 van bovengenoemd Gebouw.

Algemeen handelsblad, 22 februari 1869:

WOENSDAG 24 FEBRUARIJ
EERSTE VOORDRACHT IN ODÉON,
 VAN DEN HEER
J. J. CREMER,
 UIT DEN ROMAN **ANNA ROOZE.**
 Zoowel de drie lezingen, als elke lezing op zich zelve,
 zullen zooveel mogelijk een geheel vormen.
 Inteeckenlijsten voor de drie lezingen liggen aan het Locaal
 en bij J. H. en G. VAN HETEREN, Hartenstraat.
 Plaatsen kunnen Dingsdag en Woensdag van 11—3 ure
 aan het Locaal besproken worden.
 (4749) Aanvang 7½ Uur.

De opregte Haarlemsche courant, 22 februari 1869:

De Heer J. J. CREMER
 stelt zich voor, op Donderdag den 4^{den} Maart,
 des avonds ten half 8 ure,
 in den **Nieuwen Schouwburg**
 te Haarlem,
VOOR TE DRAGEN:
KRUUZEMUNTJE EN JAN PIER EN KLOAS.
 Toegangkaarten zijn bij den kastelein en bij den Heer
 Boekhandelaar **VAN ASPEREN v. D. VELDE** te bekomen.

Arnhemsche courant, 9 maart 1869:

De heer Bolt berigt ons, dat de heer **Cremer** uit
 's Gravenhage in de eerste dagen van april hier zal
 lezen.

Algemeen handelsblad 19 maart 1869:

1+ ⓘ ZATURDAG 20 MAART. ODEON.
DERDE VOORDRAGT VAN DEN HEER
J. J. CREMER,
 UIT DEN ROMAN **ANNA ROOZE.**
 < (Het Pleidooi van Oscar van Breeland. — Janneman te Rotterdam. — Anna en Hanneke voor het laatst te zamen in de woning van Hannekes ouders.)
 Houders van Diploma's kunnen hunne Plaatsen verwisselen Vrijdag en Zaterdag van 11—3 ure. Billetten en Plaatsen voor de 3de Lezing zijn op denzelfden tijd aan het Locaal te bekomen.

Arnhemsche courant, 31 maart 1869:

Tot Woensdag avond den 31 Maart zijn nog te be-
 komen de bewijzen van toegang à een Gulden voor
 de lezing van den Heer J. J. **Cremer**, in de nieuwe
 Concertzaal van Muis Sacrum, op Vrijdag den 2 April
 bij den Heer C. J. Bolt, Oeverstraat B 48, terwijl
 de prijs tot een Gulden en vijftig Cents wordt verhoogd
 op Donderdag en Vrijdag 1 en 2 April.

Arnhemsche courant, 31 maart 1869:

Wij maken de lezers opmerkzaam op de voorlezing
 aanstaanden vrijdag door den heer J. J. **Cremer** alhier
 te houden. Zoo men vaak zijn talent in het voordra-
 gen der betuwsche novellen mogt bewonderen, niet
 minder genot voorspellen wij ons van de voordragt van
 zijn tooneelstuk *Boer en Edelman*, dat in der tijd zoo-
 veel bijval bij de opvoering heeft verworven.

Arnhemsche courant, 31 maart 1869:

Tot Woensdag avond den 31 Maart zijn nog te be-
 komen de bewijzen van toegang à een Gulden voor
 de lezing van den Heer J. J. **Cremer**, in de nieuwe
 Concertzaal van Muis Sacrum, op Vrijdag den 2 April
 bij den Heer C. J. Bolt, Oeverstraat B 48, terwijl
 de prijs tot een Gulden en vijftig Cents wordt verhoogd
 op Donderdag en Vrijdag 1 en 2 April.

Dagblad van Zuid Holland en sGravenhage, 31 maart 1869:

Naar wij vernemen, zal onze zoo gunstig bekende stadgenoot, de heer J. J. **Cremer**, in de aanstaande maand alhier eene voordragt houden. Wij vertrouwen, dat dit bericht met genoegen zal vernomen worden door zoo velen, als nog nooit, of althans sedert langen tijd niet in de gelegenheid waren het genot te smaken, den heer **Cremer** een zijner novellen te hooren voordragen. Zoo wij wel onderrigt zijn, is de opbrengst der voordragt bestemd voor een fonds voor de nage-laten betrekkingen van een Nederlandsch letterkundige.

Arnhemsche courant, 5 april 1869:

Een drama te beoordeelen naar de voordragt van den auteur is niet wel mogelijk: werd *Boer en Edelman* opgevoerd door acteurs, die een talent hadden als de heer **Cremer** weder gisteren avond aan den dag legde, weinige tooneelstukken zouden er zijn, die zooveel genoegen gaven. De toestand van ons hollandsch tooneel geeft evenwel niet veel regt om zich zulk eene opvoering voor te stellen; ongetwijfeld zou er veel verloren gaan van de geestige en vloeiende dialoog, die bij de voordragt door den heer **Cremer** zelve nu ten volle aan het licht kwam. Daarentegen miste men de mise en scène en stond de handeling niet altijd even duidelijk den toehoorders voor oogen.

Dit onvermijdelijk bezwaar daargelaten, gelooven wij dat *Boer en Edelman* wint, wanneer men het niet ziet opvoeren, maar hoort voordragen, en met onverdeelde belangstelling volgde dan ook het talrijke publiek in de concertzaal van *Musis Sacrum* den spreker. Zijne gave om door toon en stem en met behulp van die middelen, die **Cremer's** geheim zijn, personen en goedstoestanden weêr te geven, wekte ook thans weder de algemeene bewondering. De hooghartige baron en de bluffende boer, adel- en geldtrots, de wufte jonker en de gevoelige kunstenaar, de vrouw uit de groote wereld en het naieve landmeisje, allen werden met een natuurlijkheid opgevoerd, grooter dan een acteur het zou vermogen, terwijl, zooals wij reeds zeiden, ook de dialogen beter gevoeld en begrepen werden. Jammer slechts dat men ze niet altijd even goed kon volgen: de concertzaal toch is voor een spreker een ondankbaar lokaal; vooral zij die op eenigen afstand zaten hadden moeite altijd de woorden op te vangen.

Of men **Cremer** liever eene betuwsche novelle dan wel een drama hoort voordragen is eene zaak, waarover zeer lang kan worden gesproken: hij *heeft* een drama voorgedragen, en op eene wijze, zooals geen tijdgenoot hem zal nadoen. De toejuichingen hem ten deel gevallen waren dan ook in alle opzichten verdiend en geen enkel toehoorder zal onbevredigd de zaal hebben verlaten.

Arnhemsche courant, 5 april 1869:

— Een *toehoorder* vraagt waarom alleen de meisjes uit het Burger-Weeshuis en niet ook die uit het Nieuwe Weeshuis gisteren avond de lezing van den heer **Cremer** bijwoonden.

Dagblad van Zuid Holland en sGravenhage, 25 april 1869:

Sluiting van het Leessaizoen.
In de Vergadering van het (3700)
Letterkundig Genootschap:
Oefening kweekt Kennis,
te houden op MAANDAG, den 26ⁿ April 1869,
des avonds om ACHT UUR, in het Gebouw
Diligentia, zal de Heer J. J. **CREMER**,
Werkend Lid van 't Genootschap, voordragen
zijne Over-Betuwsche Vertelling: „*Bruur Joapik*”.
*NB. Heeren Leden worden vriendelijk herinnerd
aan het medebrengen van hunne toegangkaarten.*

Het vaderland, 28 april 1869:

Gisteren was het op den sluitings-avond van 't genootschap *Oefening kweekt Kennis* zeer vol. Maar men wilde zich gaarne wat volte en warmte getroosten, want men kon daarvoor het genot smaken onzen begaafden **Cremer** te hooren.

Evenals Charles Dickens in Engeland, voert **Cremer** bij ons zijne stukken op.

Al de sijnheid van groepeerling en nuanceering, van karakterteekening en natuurschildering, verhoogt **Cremer** door al de gaven van zijn stem en toon, zijn mimiek en gebaar.

Zoo heeft hij ons nu ook gisteren zijn Overbetuwsche vertelling *Bruur Jaopik* voorgepeeld, ons al de personen doen zien en doen hooren, ons beurtelings een traan en lach afgevraagd.

De heer van Westrheene sloot als ondervoorzitter de vergadering bij het einde van 't seizoen met een hartelijk woord, waarin hij ook nog het betreurde verlies van den voorzitter, S. J. van den Bergh, herdacht.

Men verneemt, dat het bestuur van *Oefening* aan den heer **Cremer**, totnogtoe werkend lid van den kring, het eere-lidmaatschap opgedragen heeft.

Middelburgsche courant, 2 mei 1869:

grijpende waarheid en zulke zeldzame kunstgaven.

„Dat **Cremer**, ook een kunstenaar in den vollen zin des woords en wiens voordrachten eigenlijk schier obli-gaat-opvoeringen zijn, een buitengemeen talrijk gehoor zou hebben, had ik reeds doen vermoeden. De uitkomst heeft nog mijne verwachting overtroffen; de zaal van Diligentia kon ditmaal nauwelijks de leden van Oefening met hunne dames bevatten. En **Cremer** heeft dat auditorium langer dan twee uren aan zijn lippen als geboeid, onweêrstaanbaar meêgesleept door de gedramatiseerde voordracht van zijn „Bruur Jaopik.” Het stuk kwam mij, wat conceptie en uitwerking betrof, zwakker voor dan vroeger. Daarentegen was de voordracht, sedert ik **Cremer** voor het laatst hoorde, nog rustiger, nog volkomener, — een afgerond kunstwerk, — geworden.”

Nieuwe Rotterdamsche courant, 4 oktober 1869:

Meppel, 2 October. Van wege eene alhier opgerichte Vereeniging tot het houden van lezingen zullen de hh. **Cremer**, Nic. Beets en anderen uitgenoodigd worden voordrachten te houden.

Arnhemsche courant, 8 oktober 1869:

* **Hoog-Keppel**, 6 oct. Even als den vorigen winter, zullen dit jaar weder, dank zij de bemoeijingen der commissie voor letterkundige voordrachten te Doesburg, een drietal lezingen worden gehouden, waartoe de heeren **Cremer**, de Bull en van Beers zullen worden uitgenoodigd. Aan de liefhebbers van muziek staan een paar genotvolle avonden te wachten, door het geven van twee concerten. Naar men verneemt vindt een en ander in Doesburg en omstreken veel bijval.

Het vaderland, 13 oktober 1869:

namiddags.

De diensttijd op de Zon- en daarmede gelijkgestelde feestdagen blijft onveranderd.

Oefening kweekt kennis, het oudste alhier gevestigde letterkundig genootschap, hield gisterenavond zijn gewone jaarlijksche algemeene vergadering. Het voorzitterschap werd dezen avond vervuld door den heer T. Van Westrheene Wz., ondervoorzitter, die aanving met aan de vergadering mede te deelen welke veranderingen sedert het vorige jaar in het bestuur hadden plaats gehad; waarvan de voornaamste was, dat de heer W. J. Van Zeggelen, een der overgebleven stichters van het genootschap, tot voorzitter daarvan was benoemd, ter vervulling van de plaats, door zijn vriend, den veelbetreurden S. J. Van den Bergh, steeds op zoo waardige wijze bekleed. Ten gevolge van familieomstandigheden had de heer Van Zeggelen zich tot heden nog niet verklaard omtrent het aanvaarden der hem opgedragen betrekking. Hij was in de vergadering tegenwoordig, en de waarnemende voorzitter verzocht hem thans zijn besluit mede te deelen.

De heer Van Zeggelen verklaarde, dat hij om verschillende redenen lang had gearzeld het voorzitterschap te aanvaarden, en dat, zoo hij eindelijk aan den vriendschappelijken drang zijner medeleden toegaf, hij dit alleen wilde doen bij wijze van proef, daarbij rekenende op de ondersteuning van allen, die in *Oefening kweekt kennis* belangstellen, aan welk genootschap hij naar vermogen zijn beste krachten zou blijven wijden.

Daarna vingen de huishoudelijke werkzaamheden aan, waaruit bleek, dat het getal leden en donatrices van het genootschap thans 303 bedraagt, dat de geldmiddelen in bloeienden toestand verkeerden en het batig saldo over het afgelopen jaar belooft f 285,03. Met groote belangstelling en tevens met aandoening werd aangehoord het verslag, door den secretaris, den heer Ising, uitgebracht over het afgelopen genootschappelijk jaar.

Van zelf kwam hij daarbij terug op het overlijden van den geachten voorzitter, den heer S. J. Van den Bergh, zijn teraardebestelling, den rouwavond aan hem gewijd, en te recht schetste hij in weemoedige bewoordingen de algemeene deelneming, bij het verscheiden van den eenvoudigen burger ondervonden, die door zijn ijver en zijn talent roem had verworven en wiens verlies nog zoo levendig wordt gevoeld. Den heer Ising werd door den voorzitter dezer vergadering innige dank betuigd voor de uitmuntende wijze, waarop hij zich evenals altijd, — ook nu wederom door het opmaken en uitbrengen van een verslag, even gelukkig van vorm als nauwkeurig van inhoud, — van zijn taak kweekt.

Na goedkeuring van de rekening en verantwoording over het afgelopen jaar, werd overgegaan tot de benoeming van bestuurders uit de gewone leden en werden als zoodanig herkozen de heeren J. Van Aalst, G. B. A. Bekking, S. Van den Berg, J. G. Spanjaard, J. A. Stricker en mr. G. de Vries Azn.

Uit de gedane mededeelingen bleek eerst dat de heer Cremer in den afgelopen tijdkring tot eere lid van het genootschap was benoemd, terwijl later de heer Van Zeggelen als nieuwbenoemd voorzitter namens het bestuur mededeelde, dat de ondervoorzitter, de heer Van Westrheene, met het eere lidmaatschap was begiftigd, voor welke vereerende en hem verrassende onderscheiding deze zijn hartelijken dank betuigde, zeggende dat zij hem een spoorslag te meer zou zijn om, waar hij dat vermocht, tot den bloei van het genootschap mede te werken.

Vervolgens werd kennis gegeven dat vele geachte letterkundigen, ook enkele uit België, door het bestuur waren uitgenoodigd, gedurende het aanstaand jaar als sprekers op te treden, en dat den 25 dezer het leesseizoen zou worden geopend door den weloerw. heer J. J. L. Ten Kate van Amsterdam, eere lid des genootschaps, terwijl de tweede spreekbeurt zou worden vervuld door een ander eere lid, den gevierden Betuwschen novellist J. J. Cremer. Voorts dat de heeren dr. J. Van Vloten, van Bloemendaal; Julius Vuylsteke, van Gent; dr. J. Ten Brink, van 's Gravenhage; ds. G. P. Kits Van Heyningen, van Deventer, enz., bereids bepaalde spreekbeurten hadden op zich genomen.

Eindelijk werd der vergadering als een nieuw blijk van den bloeienden toestand des genootschaps medegedeeld dat zich nog vóór de opening van het leesseizoen niet minder dan 16 personen hadden aangemeld om als lid te worden aangenomen, terwijl reeds één nieuw werkend lid (de heer Campbell, bibliothecaris der Kon. Bibl.) en drie donatrices waren toegetreden.

352

dat

zijd

ove

IJK

van

gev

me

die

de

don

per

ver

de

mo

zul

Da

ma

tot

te

ern

ten

te

we

nie

of

gu

is l

ste

me

me

eer

Lu

Fr

tio

te

dei

ras

mi

de

me

om

Mi

ne

slil

he

ha

br

aa

err

stu

Ac

ver

Fr

of

hel

ool

be

ga

na

ma

bij

van

het

dal

wa

ont

ha

gel

wa

Fa

ha

ze

we

15

afg

vlo

en

du

ma

ze

ple

van

toe

zee

dei

ste

gel

zot

de

vel

ov

de

lev

Uit

ou

den

Provinciale Noordbrabantsche en sHertogenbossche courant, 26 oktober 1869:

MAATSCHAPPIJ:
Tot Nut van 't Algemeen.
Departement 's Hertogenbosch.

HALVE EEUWFEEST,
op Donderdag 28 October 1869,
's AVONDS TE 6 URE.
IN DE GROOTE ZAAL VAN CASINO,
voor Ill. Leden met hunne Dames.

PROGRAMMA.
Ouverture door het Orchest.
Openingsrede door den Voorzitter.
Zang door den heer W. C. DECKERS.
Voordracht door den heer J. J. **CREMER**.
Uitreiking van het eermetaal.
Obligaat voor Viool, door den heer F.
BOUMAN.
Finale door het Orchest.

Het vaderland, 30 oktober 1869:

mag verheugen, heeft hare vergaderingen reeds geopend met een voordracht van den heer Kalenberg van den Bosch, over het *Vulcanisme*. Gisterenavond trad de heer De Bull uit Amsterdam hier op met een noveltette »*Het verkeerde been*, en een paar gedichten »*Mazeppa*» en »*Beethoven*» als de eerste der sprekers, die dezen winter op de leesavonden, door het Nut georganiseerd, het woord zullen voeren. Daaronder kunnen wij den heer Haversmit en, zoo wij hopen, de heeren Opzoomer en Ten Kate tellen. Tot onzer spijt zullen wij **Cremer** en Beets dit jaar nog niet mogen hooren, daar beide heeren de tot hen gerichte uitnoodiging niet hebben kunnen aannemen.

Maar niet alleen op natuur- en letterkundig,

Het vaderland, 1 november 1869;

richt, worden geleidelijke premien en inschrijvingen bij de spaarbank uitgereikt.

De voorzitter, de fata van 't Departement besprekende, gewaagde van dit alles en deed wel-sprekend uitkomen, dat bevordering van bescha-ving en geluk van alle onderdeelen des volks het verheven en eenig doel der Maatschappij is, en dat zeer ten onrechte in sommige kringen daaraan een uitsluitende richting wordt verweten.

De heer Deckers, onze gevierde bariton, en de heer Bouman, een stadgenoot, violist, welke met ondersteuning van het Departement, een tweejarigen cursus aan het conservatoire te Brussel volgde, luisterden met hun muzikale talenten onder luide toejuichingen den avond op.

Het lichtpunt was een lezing van den ge-nialen novellist, den heer **Gremer**, die ons met een weergaloos talent een zijner liefelijke Be-tuwsche novellen voordroeg. Het is werkelijk verwonderlijk hoe hij zijne beelden weet levend te maken en aan alledaagsche toestanden harts-tochtelijke aantrekkelijkheid te geven. Zijn hu-moristische voordracht vult aan hetgeen soms de novelle aan bezielenden humor mist.

Driehonderd personen, allen behorende tot den beschaafden stand, waren gekomen om van hun belangstelling in den bloei der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen getuigenis te geven.

Het vaderland, 2 november 1869:

om met recht, evenals Gijsbrecht Van Amstel, vooronderstelt, dat hij genoeg wint »al wint hij niet dan tijd,» ben ik zoo vrij te betwijfelen. M. a. w., en met het oog op de gezindheid van de meerderheid der Kamer omtrent de Antwerpsche min of meer goed vermomde clericalen, en met het oog op den aard van het feit, van 't welk Coremans wordt beschuldigd, zal die machtiging zeer gereedelijk worden verleend.

Uw uitstekende landgenoot, de heer **Cremer**, is, naar men mij verzekert, voornemens in de tweede helft dezer maand eenige zijner voortreffelijke novellen, zoowel te Brussel als in de voornaamste Nederduitsche steden des lands te komen lezen. — Heden wordt te Gent een wedstrijd van Zuid- en Noordnederlandsche koorzangers gehouden, waarbij *Amstels mannenkoor*, *Nut en Uitspanning* en de *Zangvereeniging* van Maastricht zullen mededingen. Dat feest is door het *Willems-Genootschap* ingericht. Morgen doet het genootschap, in vereeniging met het

Dagblad van Zuid Holland en sGravenhage, 7 november 1869:

Het vaderland, 8 november 1869:

In de Vergadering van het LETTERKUNDIG
GENOOTSCHAP

Oefening kweekt Kennis,

te houden op **Maandag den 8 November 1869**, des avonds om *acht* uur, in het gebouw DILIGENTIA, zal de Heer J. J. **CREMER** zijne Over-Betuwsche vertelling „**t Pauwenveerke**” voordragen.

NB. Heeren Leden worden vriendelijk herinnerd aan het medebrengen van hunne toegangkaarten. (2632)

A. L. H. ISING,
Secretaris.

Provinciale Overijsselsche en Zwolsche courant, 9 november 1869:

— Van wege de Vereeniging „tot heil van 't volk” werd gisteren voor de nijvere klasse weder de gelegenheid tot uitspanning op een zondag-avond geopend met eene voordragt van den heer Bello, van Deventer, die „de rechte Jozef” en „Gerrit Meeuwsen met zien zeun Gijs op reis naar de Amsterdamsche karmes,” beide novellen van **Cremer**, met veel talent voordroeg.

Utrechtsch Provinciaal en stedelijke courant, 9 november 1869:

BRUSSEL, 8 November.
Men verneemt, dat de heer **Cremer** een der populairste Nederlandsche sprekers, hier eenige lezingen ten behoeve eener liefdadige inrichting zal houden.

Het vaderland, 10 november 1869:

In de Vergadering van het Letterkundig Genootschap
Oefening kweekt Kennis,
te houden op MAANDAG den 8 November 1869, des avonds om acht uur, in het gebouw *DILIGENTIA*, zal de Heer **J. J. Cremer** zijne Over-Betuwsche vertelling „'t Pauwenveerke” voordragen. (9817)
NB. Heeren Leden worden vriendelijk herinnerd aan het medebrengen van hunne toegangkaarten.

Wat zullen wij van Cremer's voordracht van zijn *Pauzenverke* zeggen, dat niet reeds door anderen, die haar hebben genoten en bewonderd, werd gezegd en herhaald? Dat het publiek het genot nog niet moede wordt en tot bewondering steeds nieuwe stof vindt, bewees de overvolle zaal van *Diligentia* op gisteravond. Waarlijk, als het zoo voortgaat, zal het bestuur van het letterkundig genootschap *Oefening leerekt kennis* bedacht moeten worden op maatregelen om den stroom van belangstellende hoorders en hoorderessen binnen zekere grenzen te beperken.

Bij zooveel min aangenaams en *uncomfortables* als het gevolg is van een overgrooten toevloed in een niet al te geschikt lokaal, pleit het ten krachtigste voor Cremer's onnavolgbaar talent, dat hij zijn hoorders als aan zijn lippen weet te boeien op een wijze, zooals slechts weinig redenaars dat vermogen. Het *Pauzenverke* is te algemeen bekend, dan dat wij de fraaie inkleeding van deze *moralen action*, deze plastische voorstelling van den hoogmoed, in gebrekkige woorden zouden hebben na te vertellen, of op de menigte voortreffelijke details, — waaronder de paardenmarkt en de wedstrijd tusschen Hannes Balders en boer Minners boven alles uitmuntten, — zouden behoeven te wijzen. En de voordracht..... opnieuw kwamen wij tot de overtuiging, dat men **Cremer** moet hooren en zien, wil men er zich

Courrier de la Meuse, 24 november 1869:

— Afin d'éviter des malentendus regrettables, le comité de la Société néerlandaise de bienfaisance nous prie d'annoncer que la conférence de M. J. J. **Cremer**, de La Haye, n'aura pas lieu à l'ancien local du Cercle artistique, mais dans la salle Marugg, et que cette réunion reste irrévocablement fixée à jeudi prochain, 25 novembre, à 8 heures du soir.

Het vaderland, 7 december 1869:

— Maandag 13 dezer zal de heer J. J. **Cremer** een spreekbeurt vervullen in deze afdeeling der Hollandsche Maatschappij van Fraaie Kunsten en Wetenschappen.

De opregte Haarlemsche courant, 11 december 1869:

VOORDRACHTEN TE SCHAGEN.
Eerste VOORDRACHT op **Dinsdag 14 December 1869**, in het Locaal van den Heer *A. Knikker*, des avonds ten 7 ure 15 min. *precies*.
De Heer J. J. **CREMER** zal voordragen de Novellen *Kruuzemuntje* en *Jan Pier en Klaas*.
Roode toegangkaarten geldig.

Middelburgsche courant, 13 december 1869:

Sedert ik u de laatste maal geschreven heb, hadden
hier eene voordracht gehad, door een uwer landge-
nooten, den heer J. J. **Cremer**, gehouden. De kundige
schrijver en talentvolle lezer heeft hier een grooten bijval
genoten met de novelle *Bruur Jaob*, die hij heeft gelezen.
Hij droeg ze voor als zag men de verschillende personen
handelen, die in die karakterschets voorkomen. De tal-
rijke aanwezigen hadden den wensch uitgedrukt hem
nogmaals te mogen hooren.

Het vaderland, 16 december 1869:

Amsterdam, 14 Dec. — Voor een
talrijke vergadering der alhier gevestigde afdee-
ling van de Hollandsche Maatschappij van Fraaie
Kunsten en Wetenschappen, trad gisterenavond
onze novellist Cremer op en bracht zijn *Kruuse-
muntje* en een drietal gedichten ten gehoor.
't Behoeft bijna niet herhaald te worden, dat
zijn Betuwsche teekeningen met de pen als altijd
met genoegen werden gehoord. Met recht een
meester in de uiterlijke voordracht genoemd,
leert **Cremer** bovendien door zijn eenvoudige
vertellingen de poëzie in het kleine en schijn-
baar onbeduidende waardeeren. Evenzeer is 't
waar, dat die Betuwsche novellen eerst recht
kracht en leven krijgen als de auteur die leest;
dan is 't alsof de handelende personen werkelijk
spreken en ten tooneele treden; zijn schetsen
kunnen vergeleken worden bij tooneelcostumes,
die, hoe bevallig ook geplooid, door de levende
stem moeten bezield worden om hun waarde
te doen op prijs stellen.

Algemeen handelsblad 28 december 1869:

* ARNHEM, 26 Dec. Heden avond werd in Musis Sacrum de tweede kunstavond voor den handwerksman gehouden. De zaal was, zoo mogelijk, nog meer bezet dan de vorige maal en de plaats voor de sprekers op eene wijze ingerigt, die het gesprokene meer algemeen verstaanbaar maakte. Inzonderheid was het aanwezige publiek voldaan over de voordragt van onzen **Cremer**, die een tafereel uit het Scheveningsche visschersleven en eene Betuwsche novelle ten beste gaf. Ook de voorgedragene muziekstukken vonden bijval, en niemand heeft gewis de zaal verlaten zonder bij zich zelven of tegen anderen te zeggen dat hij inderdaad iets schoons en goeds gehoord had. Nu dult het echter ook geene tegenspraak, dat deze zaak op eene allergelukkigste wijze is aangevat en uitgevoerd wordt. Zij geeft hoop voor de toekomst.

Het vaderland, 28 december 1869:

— 26. December. Nog grooter dan de eerste maal was de menigte, die zich dezen avond in *Musis Sacrum* verzameld had voor den tweeden kunstavond, den handwerksstand aangeboden. Trouwens **Cremer** zou optreden voor zijne voormalige stadgenooten; hij deed het en sprak, zooals men weet dat hij spreekt, en hoogst gelukkig was de keus zijner stukken, en het gehoor, dat wel voor de eerste maal dit genot smaakte, genoot met volle teugen. Een geestig lid van onze rederijderskamer *Eloquentia*, de heer G. B. Klaassen, toonde zich waardig na **Cremer** op te treden, en Rudersdorffs muziek was wat ze in den regel is, zeer goed. We gelooven, dat de honderde hoorders tevreden waren, en dat de Commissie het ook mag zijn over haar arbeid.

Arnhemsche courant, 28 december 1869:

* De tweede kunstavond voor den handwerks-stand, op gisteren in het gebouw *Musis Sacrum*, voldeed weder zeer aan de verwachting. Als sprekers traden op de heeren J. J. **Cremer**, van 's Gravenhage, en G. B. Klaassen, lid van het Genootschap *Eloquentia*, te Arnhem. Jammer dat de zaal lijdt aan acustieke gebreken, waardoor vele der aanwezigen, vooral van de voordragt door laatsten spreker, weinig hebben genoten.

Het uitgevoerde programma door het strijkorkest van de kapel der artillerie, wisselde de voordragten af. De solo voor cornet-à-piston vooral, vormde het voorlaatste nummer.

Rederijkers weekblad 1869:

Onze provincie wordt tegenwoordig druk bezocht door specialiteiten op 't gebied der welsprekendheid. De novellist J. J. **Cremer** heeft te Leeuwarden en te Heerenveen gesproken; echter op laatstgenoemde plaats ditmaal niet met zooveel succes als ten vorige jare. „'t Kriekende kriekske” is niet extra ontvangen. 't Lag echter meer aan den inhoud, dan wel aan de voordracht. De heer E. D. Dekker heeft in bezielde taal, tintelende van gloed en leven, meesterstukken geleverd te Sneek, Joure en Heerenveen. Hij is de man die gevoelt wat hij zegt, en tevens zegt wat hij gevoelt. „Zijne geestigheid lost zich op in zoovele vonken als ooit de meest gelukte vuurpijl schitterend kon te voorschijn brengen. Zijn satire is prikkelend als Spaansche peper; zijn sarcasme is als de taal eens leeuwa.” — De heer Victor

www.jacobcremer.nl

Laatst bijgewerkt: 14 januari 2022.